

การรื้อฟื้นคดีอาญา : ศึกษากรณีการรื้อฟื้นคดีอาญาในทางที่เป็นโทษ

พัลลภ แพทย์ไชยวงษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2549

ISBN 974-671-375-2

**The reopening of criminal case : study on the reopening of criminal case
which is detrimental to the defendant**

PUNLOP PADCHAIVONG

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws**

**Department of Law
Graduate School, Dhurakij Pundit University**

2006

ISBN 974-671-375-2

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีนั้น ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.อุทัย อาทิวะ ที่กรุณาสละเวลารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ท่านได้กรุณาแนะนำให้แนวคิดต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ และยังได้ให้ความดูแลเอาใจใส่ให้คำแนะนำ วางรูปแบบและแนวทางในการเขียน ตลอดจนตรวจทาน แกไขวิทยานิพนธ์ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ และผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ดร.สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์ ที่กรุณาสละเวลารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม โดยท่านได้แปลคำอธิบายการรื้อฟื้นคดีอาญาของประเทศเยอรมนี และให้คำปรึกษาในส่วนกฎหมายของประเทศเยอรมนีทั้งหมด

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ ดร.คณิต ณ นคร เป็นอย่างสูงที่กรุณา รับเป็นประธานในการสอบวิทยานิพนธ์ และได้กรุณาให้แนวคิดต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ จนผู้เขียน เกิดแนวความคิดในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล และรองศาสตราจารย์ ดร.อุดม รัฐอมฤต ที่ได้ให้คำแนะนำเอาใจใส่ตลอดจนรับเป็นกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว และสุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และขอขอบคุณญาติพี่น้อง และเพื่อนๆ ที่ได้เป็นแรงบันดาลใจและช่วยส่งเสริมให้ผู้เขียนมีความพากเพียรในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ พร้อมกันนี้ขอมอบความดี ความสำเร็จ และความภาคภูมิใจให้แก่บิดามารดาผู้เป็นที่รักยิ่ง

พัลลภ แพทย์ไชยวงษ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๘
กิตติกรรมประกาศ.....	๙
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	7
1.3 ขอบเขตของการศึกษา.....	8
1.4 สมมติฐาน.....	8
1.5 วิธีการศึกษา.....	8
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 แนวความคิดในการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่.....	9
2.1 หลักความศักดิ์สิทธิ์แห่งคำพิพากษา.....	10
2.1.1 หลัก Res judicata.....	10
2.1.2 หลัก Double jeopardy.....	13
2.1.3 หลัก Ne bis in idem.....	21
2.1.4 เปรียบเทียบ หลัก Double jeopardy และ หลัก Ne bis in idem.....	22
2.2 ความผิดพลาดในการพิจารณาพิพากษา.....	23
2.2.1 กรณีเป็นโทษแก่จำเลย.....	24
2.2.1.1 ขั้นตำรวจ.....	25
2.2.1.2 ขั้นพนักงานอัยการ.....	27
2.2.1.3 ขั้นศาล.....	30
2.2.2 กรณีเป็นคุณแก่จำเลย.....	35
2.2.2.1 ขั้นตำรวจ.....	35
2.2.2.2 ขั้นพนักงานอัยการ.....	36
2.2.2.3 ขั้นศาล.....	39

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3 หลักการรื้อฟื้นคดีอาญาในทางที่เป็นคุณและเป็นโทษ.....	43
2.3.1 หลักการรื้อฟื้นคดีอาญาในทางที่เป็นคุณ.....	43
2.3.2 หลักการรื้อฟื้นคดีอาญาในทางที่เป็นโทษ.....	44
2.3.3 เปรียบเทียบหลักการรื้อฟื้นคดีอาญาในทางที่เป็นคุณและเป็นโทษ.....	45
3. การรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ในต่างประเทศ.....	47
3.1 การรื้อฟื้นคดีอาญาเฉพาะในทางที่เป็นคุณ.....	47
3.1.1 ในประเทศฝรั่งเศส.....	47
3.1.1.1 เจื่อนใจในการขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่.....	48
3.1.1.2 ผู้มีอำนาจในการขอรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่.....	50
3.1.1.3 วิธีพิจารณาพิพากษา.....	51
3.1.1.4 ผลเมื่อมีการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่.....	52
3.1.1.5 ผลของคำพิพากษาคดีที่รื้อฟื้นขึ้นพิจารณาใหม่.....	52
3.1.2 ในประเทศญี่ปุ่น.....	53
3.1.2.1 เจื่อนใจในการขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่.....	54
3.1.2.2 ผู้มีอำนาจในการขอรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่.....	55
3.1.2.3 วิธีพิจารณาพิพากษา.....	56
3.1.2.4 ผลเมื่อมีการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่.....	57
3.1.2.5 กระบวนการภายหลังการรื้อฟื้นคดี.....	58
3.2 การรื้อฟื้นคดีอาญาในทางที่เป็นคุณ และเป็นโทษ.....	58
3.2.1 ในประเทศเยอรมนี.....	58
3.2.1.1 เจื่อนใจในการขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่.....	59
1) เจื่อนใจในการขอรื้อฟื้นคดีในทางที่เป็นคุณ.....	59
2) เจื่อนใจในการขอรื้อฟื้นคดีในทางที่เป็นโทษ.....	64
3.2.1.2 ผู้มีอำนาจในการขอรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่.....	66
1) ผู้มีอำนาจในการขอรื้อฟื้นคดีในทางที่เป็นคุณ.....	66
2) ผู้มีอำนาจในการขอรื้อฟื้นคดีในทางที่เป็นโทษ.....	67

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.2.1.3	วิธีการและการยื่นคำร้องขอ.....	97
3.2.1.4	วิธีพิจารณาพิพากษา.....	69
3.2.1.5	ผลเมื่อมีการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่.....	72
3.2.1.6	ผลของคำพิพากษาคดีที่รื้อฟื้นขึ้นพิจารณาใหม่.....	73
3.2.2	ในประเทศได้วัน.....	73
3.2.2.1	เงื่อนไขในการขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่.....	74
1)	เงื่อนไขในการขอรื้อฟื้นคดีในทางที่เป็นคุณ.....	74
2)	เงื่อนไขในการขอรื้อฟื้นคดีในทางที่เป็นโทษ.....	75
3.2.2.2	ผู้มีอำนาจในการขอรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่.....	75
1)	ผู้มีอำนาจในการขอรื้อฟื้นคดีในทางที่เป็นคุณ.....	75
2)	ผู้มีอำนาจในการขอรื้อฟื้นคดีในทางที่เป็นโทษ.....	76
3.2.2.3	วิธีการและการยื่นคำร้องขอ.....	77
3.2.2.4	วิธีพิจารณาพิพากษา.....	78
3.2.2.5	ผลเมื่อมีการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่.....	79
3.2.2.6	ผลของคำพิพากษาคดีที่รื้อฟื้นขึ้นพิจารณาใหม่.....	80
4.	วิเคราะห์การรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ในประเทศไทยเปรียบเทียบกับ ต่างประเทศ.....	81
4.1	หลักเกณฑ์การรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ในประเทศไทย.....	83
4.1.1	เงื่อนไขในการขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่.....	83
4.1.2	ผู้มีอำนาจในการขอรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่.....	90
4.1.3	วิธีการและผลในการขอรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่.....	94
4.1.4	วิธีพิจารณาพิพากษาและผลของคำพิพากษา.....	98
4.2	ความเหมาะสมในการนำการรื้อฟื้นคดีในทางที่เป็นโทษมาใช้ในประเทศไทย.....	105

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.3 ข้อดีและข้อเสียของการรื้อฟื้นคดีในทางที่เป็นโทษ.....	108
4.3.1 ข้อดีของการรื้อฟื้นคดีในทางที่เป็นโทษ.....	108
4.3.2 ข้อเสียของการรื้อฟื้นคดีในทางที่เป็นโทษ.....	109
4.4 ความเห็นของนักกฎหมายในเรื่องการรื้อฟื้นคดีในทางที่เป็นโทษ.....	110
5. บทสรุป และข้อเสนอแนะ.....	114
บรรณานุกรม.....	118
ภาคผนวก.....	123